

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/184677,Uroczystosc-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-Lublin-12-maja-2023.html>
23.04.2024, 08:20

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności - Lublin, 12 maja 2023

W siedzibie lubelskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych działaczom opozycji niepodległościowej z lat 1956-1989.

W imieniu Prezydenta RP, wiceprezes IPN prof. Krzysztof Szwagrzyk uhonorował odznaczeniami 26 działaczy opozycji demokratycznej z czasów PRL, w tym 6 osób pośmiertnie. Uroczystość poprowadził zastępca dyrektora Oddziału IPN w Lublinie Robert Kuźma.

Udział w wydarzeniu wzięli przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, wojska, służb mundurowych oraz stowarzyszeń represjonowanych.

Uroczystość uświetnił występ muzyczny Karola Śliwińskiego, ucznia XXIX Liceum Ogólnokształcącego im. cc. mjr. Hieronima Dekutowskiego w Lublinie.

Do odznaczonych tymi słowami zwrócił się wiceprezes IPN dr. hab. Krzysztof Szwagrzyk podczas ceremonii wręczenia odznaczeń:

Dzisiaj w IPN w Lublinie szczególna uroczystość. Uroczystość, kiedy honorowani są Ci którzy przed laty w latach 70 i 80 podjęli swoją walkę, podjęli czyny, nie czekając z założonymi rękoma na to co przyniesie im, Polsce los. Podjęli swoją walkę. Przyznane Państwu wysokie odznaczenie państwowe przez Prezydenta RP Pana Andrzeja Dudę – Krzyż Wolności i Solidarności, ten który zdobi Orzeł w Koronie, pośrodku i napis na skrzydłach krzyża „Wolność i Solidarność” jest wyrazem uznania za Państwa postawę, patriotyczną postawę. Piękną postawę. Za Państwa walkę, toczoną w trudnych latach 70 i 80-tych na terenie Lubelszczyzny. Tutaj w Lublinie, w Hrubieszowie, Łęcznej, w Puławach, Świdniku, ale także na terenie gminy Kodeń, powiatu lubartowskiego, również w odległym Zgierzcu. To wyraz uznania, Szanowni Państwo za Waszą walkę prowadzoną w ramach różnych formacji, ugrupowań, które wówczas istniały. Zaczynają od tych najstarszych: Ruch Światło-Życie, związków zawodowych, towarzystw, kursów

naukowych, NSZZ Solidarność, NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych, ale także Komitetu Obrony Narodowej Solidarność, Liberalno-Demokratycznej Partii Niepodległość, Solidarności Walczącej, by skończyć na tych, które grupowały najmłodszych konspiratorów. Myślę tutaj o Konfederacji Ludzi Wolnych, Suwerennościowym Porozumieniu Młodzieży, myślę tutaj o Niezależnym Zrzeszeniu Studentów, myślę także o Ruchu Młodzieży Niezależnej.

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

W imieniu osób odznaczonych głos zabrał ksiądz Tadeusz Pajurek:

W czasach zniewolenia Naszej Ojczyzny, naszym patriotycznym obowiązkiem było stawanie w obronie godności człowieka, oraz w obronie wolności i suwerenności RP. Nigdy nie zgodziliśmy się na system komunistyczny, który był narzucony przez władze sowieckie. Każdy z nas w swoim miejscu pracy, w życiu codziennym wyrażał sprzeciw i dawał świadectwo umiłowania Ojczyzny. Wielu było internowanych, wielu było skazanych. Ja pracowałem jako kapelan Solidarności w Hrubieszowie, gdzie ponad 170 więźniów przebywało, aby donosić ich korespondencje w obydwie strony, i takich historii moglibyśmy dzisiaj usłyszeć

bardzo wiele. Wiele osób było prześladowanych, ale wszyscy uważaliśmy, że jest to nasz obowiązek. Niezależnie od tego jakie konsekwencje mogą nas spotkać, kiedy staniemy w obronie prawdy i godności człowieka. Niektórzy stracili pracę, pozostawiając siebie i swoje rodziny bez środków do życia. Niektórzy musieli emigrować na zachód. Niektórzy byli wykluczeni i prześladowani. Ale dla Nas ten wielki Honor i Krzyż, który otrzymaliśmy jest najpiękniejszym podziękowaniem, nie czujemy się bohaterami, uważamy się wszyscy, że trzeba robić to co do nas należy jako obywateli, jako patriotów. Można by powiedzieć że postąpiliśmy jak trzeba.

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Lublin, 12 maja 2023. Fot. Szczepan Barczyk/IPN Lublin

Lista osób odznaczonych:

1. Andrzej Aspras

2. **Andrzej Czubek**
3. **Zbigniew Józwik**
4. **Iwona Kulesza**
5. **Christhoper O'Neill**
6. **Ks. Tadeusz Pajurek**
7. **Andrzej Peciak**
8. **Jan Perliński**
9. **Hubert Pietras**
10. **Teresa Sidor-Świech**
11. **Paweł Skokowski**
12. **Krzysztof Szymański**
13. **Jan Ścibior**
14. **Henryk Świątkowski**
15. **Mariusz Węs**
16. **Jerzy Wójcik**
17. **Grażyna Wójtowicz-Huba**
18. **Kazimierz Zarański**
19. **Jacek Zinkiewicz**
20. **Grażyna Ziólkowska**

Pośmiertnie odznaczeni zostali:

1. **Jerzy Bartmiński**
2. **Zofia Bartkiewicz**
3. **Halina Komsta**
4. **Jerzy Kozak**
5. **Jan Pietrusik**
6. **Stanisław Węglarz**

Biogramy odznaczonych zostały opublikowane na stronie: odznaczeni-kwis.ipn.gov.pl.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa

Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Źródłem uchwalenia Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.